

Marian Anczyk

Sprawozdanie z 25-tej Europejskiej Konferencji Prezydentów - Wiedeńskich Adwokackich Rozmów 1997

Palestra 41/7-8(475-476), 128-136

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Sprawozdanie z 25-tej Europejskiej Konferencji Prezydentów – Wiedeńskich Adwokackich Rozmów 1997

W dniach od 6 do 8 lutego 1997 r. odbyła się w Wiedniu 25-ta jubileuszowa „Europejska Konferencja Prezydentów – Wiedeńskie Rozmowy Adwokatów” (Europäische Präsidentenkonferenz – Wiener Advokatengespräche 1997), organizowana corocznie przez Austriacką Izbę Adwokacką.

I. Warto na wstępie przypomnieć, że w 1973 roku, ówczesny Prezes Austriackiej Izby Adwokackiej dr Walter Schuppich podjął inicjatywę zorganizowania Konferencji Prezesów Europejskich Izb Adwokackich. Wtedy zaprosił do Wiednia Prezesów krajowych izb adwokackich: Belgii, Czechosłowacji, Niemiec, Anglii, Francji, Jugosławii, Liechtensteinu, Luksemburga, Holandii i Szwajcarii z myślą o utworzenie z Wiednia ważnego, europejskiego ośrodka wymiany poglądów o tematyce adwokackiej – stąd „Wiedeńskie Rozmowy Adwokackie”. Celem spotkań była więc wymiana informacyjna między przedstawicielami zawodu z Europy Zachodniej i Wschodniej. Przedmiotem wymiany informacji miały być m.in. zasady i praktyczne aspekty wykonywania zawodu, reguły deontologiczne, wytyczne dot. zagranicznych substytucji, wymiana stażystów i wykładowców oraz współpraca przy redagowaniu periodyków zawodowych.

Od 1974 r., czyli już w następnym roku, w Rozmowach brał udział przedstawiciel polskiej adwokatury, zaproszono również Prezesów Izby Rumuńskiej i Tureckiej. W następnych latach na Konferencji pojawili się Prezesi Izb: Finlandii (od 1975 r.), Hiszpanii (od 1976 r.), Norwegii, Węgier, Włoch i Grecji (od 1977 r.). W tymże 1977 roku Prezes Dr Schuppich zaprosił na Konferencję Prezesów światowych organizacji adwokackich – tj. IBA, UIA i AIJA. Od 1979 r. zaproszenia przyjęli także Prezesi Izb Islandii i Portugalii.

Spotkaniom nadawano coraz bardziej uroczysty i oficjalny charakter: goście byli przyjmowani początkowo przez Austriackiego Ministra Sprawiedliwości i Burmistrza Wiednia, później także przez Prezydenta Austrii a w końcu także przez Kanclerza Austrii. Niezależnie od tego wielu Prezesów otrzymało wysokie odznaczenie „Za zasługi dla Republiki Austriackiej”. W 1990 r. takie odznaczenie otrzymał ówczesny

Prezes NRA dr Kazimierz Łojewski... Konferencję kończono eleganckim przyjęciem w Pałacu Pallavicini i Balem Prawników w Hofburgu.

Trzeba w końcu wspomnieć, że w wyniku kularowych rozmów na Konferencji Wiedeńskiej w 1993 r. Prezesi Izby Adwokackich Europy Środkowej ustalili, że będą się spotykali raz do roku – każdorazowo w innej stolicy, aby omówić specyficzne problemy adwokatur tych krajów. Te narady odbywają się zatem od 4 lat, są wyjątkowo owocne i cenne, gdyż pozwalają uzgodnić wspólne stanowisko w ważnych sprawach adwokackich i w ten sposób solidarnie reprezentują je na zebraniach europejskich czy światowych organizacji adwokackich. Szczególnie ważna i licząca się jest postawa izb na posiedzeniach CCBE, gdzie izbom krajów Europy Środkowej aspirującym do Unii Europejskiej, usiłuje się narzucić wyjątkowo wysokie wymagania, w których kraje Unii nie zawsze znalazły jednolite rozwiązania, np. w sprawie osiedlania się adwokatów zagranicą... W tych naradach bierze udział Prezes Austriackiej Izby Adwokackiej, a krąg krajów poszerzono o Słowenię i Chorwację.

II. W tym roku tematem wiodącym konferencji było:

1) „Kształcenie zawodowe nowej generacji adwokatów” oraz
2) „Zagraniczny Doradca Prawniczy” (Foreign Legal Consultant).
ad.1) Obszerny referat na ten temat wygłosił członek Rady Austriackiej Izby dr Max Josef Allmayer-Beck. Temat ten winien zainteresować nasze Komisje Szkoleniowe, dlatego pozwalam sobie przedstawić jego najważniejsze tezy:

a) Kształcenie młodej generacji zaliczyć należy do najważniejszych zadań każdej Izby. Wolny zawód w wolnym państwie podkreśla swoją samorządność m.in. przez fakt, że samorząd adwokacki zajmuje się kształceniem zawodowym, tworzy własne instytucje szkoleniowe i sam finansuje to kształcenie. Dobry poziom szkolenia jest także najlepszą reklamą zawodu adwokackiego.

Szkolenie spełnia także ważną funkcję społeczną przez to, że przy tej okazji następuje wymiana myśli między nauczycielami a uczniami, a nadto tworzy solidarnościowe więzy między adwokatami tworzącymi określone zawodowo środowisko.

b) Kształcenie młodej generacji ma wymiar europejski, bo prawo wspólnoty europejskiej posiada coraz większy wpływ na narodowe systemy prawa, a prawne wymagania Nowej Europy są coraz wyższe i stopniowo znoszą obecne granice państwowe.

c) Image adwokata i kształcenie zawodowe są wzajemnie uzależnione.

Pod tym względem austriacka adwokatura może być wzorcem dla adwokatów innych państw, albowiem przywiązuje ogromną wagę do

strony etycznej przy wykonywaniu zawodu, tj. przestrzega zasady niezależności zawodu, zawodowej tajemnicy oraz priorytetu interesu klienta nad interesem własnym adwokata.

Młody adwokat winien nadto pamiętać o wymogach współczesnego społeczeństwa wobec niego. Społeczeństwo potrzebuje bowiem adwokata, który uwzględni aktualne kryteria opieki prawnej, który uczestniczy w negocjacjach gospodarczych, w postępowaniu sądowym, które ma zakończyć się szybko i pomyślnie dla klienta – a w razie potrzeby spełnia funkcję arbitra.

Referent był świadomy, że istnieją narodowe przeszkody, a nawet niekiedy występuje przepaść w dotychczasowych systemach kształcenia w Europie, że do Unii Europejskiej nie należą wszystkie kraje europejskie, ale „wytworem” kształcenia ma być adwokat europejski i jeśli ten cel ma być osiągnięty – wszystkie rady adwokackie, wszystkie ośrodki szkoleniowe oraz patroni we wszystkich krajach europejskich winni uczestniczyć w jego realizacji. Kształcenie zawodowe winno uwzględniać tradycję prawa narodowego kraju pochodzenia, image zawodowy adwokatów wspólnoty europejskiej, a także umiejętności ponadnarodowe wcześniej wymienione. Wtedy dopiero można będzie mówić, że nie ma żadnych przeszkód w osiedlaniu się adwokatów poza krajem pochodzenia.

Metody kształcenia zawodowego są różne w Europie. W Niemczech i w Hiszpanii nie ma specjalnego, adwokackiego szkolenia. W Szwecji i w Norwegii szkolenie nie kończy się egzaminem. W Austrii szkolenie prowadzone jest w zasadzie przez adwokatów, w Luksemburgu, w Danii a także w Austrii przewidziano staże podczas szkolenia. We Francji i w Anglii powołano specjalne szkoły dla przyszłych adwokatów: we Francji – Centres Régionaux de Formation Professionnelle, w Anglii – College of Law – a w Niemczech działają Instytut i Akademia Adwokacka (Deutsche Anwaltsinstitut i Deutsche Anwaltsakademie). Różny jest również okres trwania szkolenia: w Hiszpanii wystarczy ukończenie studiów prawniczych, aby być dopuszczonym do zawodu a w Austrii i Szwecji kształcenie adwokackie trwa 5 lat...

Różne są również systemy finansowania szkolenia: w kilku krajach w tym w Niemczech szkolenie finansuje państwo, w innych krajach finansuje je izba, w Austrii i Holandii finansują je częściowo patroni, a jeszcze w innych krajach, np. w Anglii, finansuje je sobie aplikant (stażysta), ale tam działa także pomoc stypendialna.

Ta różnorodność rozwiązań szkoleniowych wymaga ujednoczenia w tworzącej się Nowej Europie i dlatego cenne są inicjatywy już realizowane w tym kierunku, m.in. w wyniku uchwały Zgromadzenia Ogólnego CCBE w Mediolanie w 1987 r., decyzje Federacji Europejskich Izb Adwokackich (Fédération des Barreaux d'Europe) w Maladze

z maja 1997 r., która powołała do życia Komisję d/s Kształcenia nowej generacji adwokatów. W tym samym kierunku działa w Europie kilka znakomitych szkół, a m.in.: Collège d'Europe w Brugii, Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji, Europäische Rechtsakademie w Trewirze, Instytut Prawa Wspólnoty Europejskiej w Saint Gall czy Foundation for European Studies. Akcja stypendialna prowadzona m.in. przez Association Europeenne des Avocats, czy IBA – stanowi ważne udogodnienie dla prawników tej części Europy.

Te wysiłki muszą być skoordynowane, muszą mieć nawet charakter obligatoryjny i objąć całą Europę. Rozmowy muszą dotyczyć image'u obrazu zawodu, ustalenia zakresu wiedzy mającej być przekazaną i metody jej przekazania (np. model Harvardu), organizacji szkolenia (model francuski czy angielski), ustalenia roli uniwersytetu w tym kontekście, ustalenia czy położyć nacisk na kształcenie indywidualne adwokatów czy kształcenie ogólne z innymi prawniczymi zawodami np. sędziego, kształcenie w zakresie prawa wspólnoty europejskiej, problem objęcia kształceniem specjalizacyjnym (a jeśli tak – na jakim poziomie), a w końcu problem swobodnego „krążenia” stażystów przy uwzględnieniu dyrektywy dot. uznania dyplomów i wolnego osiedlania się adwokatów. Ten dialog winien objąć izby wszystkich krajów europejskich, a więc nie tylko z Unii Europejskiej ale i z krajów Europy Środkowej i krajów nadbałtyckich oraz Skandynawii.

Celem rozmów musi być głęboka wymiana poglądów na kongresach, biuletyny winny podawać na bieżąco możliwości odbycia stażów (Internet należy także wykorzystać dla tego celu). Opracowania wymaga ustalenie europejskich norm szkolenia młodej generacji adwokatów. Normy te winny być opracowane przez europejskie forum złożone z narodowych ekspertów (spośród adwokatów, o ile to możliwe) i z przedstawicieli adwokackich stowarzyszeń zajmujących się szkoleniem aplikantów oraz przedstawicieli CCBE. To forum mogłoby się zająć przygotowaniem doksztalcenia adwokatów w ogóle. Według referenta – najlepiej byłoby oprzeć się na dotychczas realizowanym programie STAGE przez Federację Europejskich Izb Adwokackich. Natomiast CCBE byłoby organizacją, która będzie bronić interesów izb przy władzach Unii Europejskiej w Brukseli. Jak to określił referent – CCBE odgrywałoby rolę angielskiego barristera a Federacja Europejskich Izb – byłaby solicyterem dla europejskich adwokatów. W każdym razie opracowanie wytycznych dot. szkolenia młodej generacji adwokatów winno należeć do CCBE.

Odnosnie do finansowania szkolenia – należy jednoznacznie stwierdzić, że koszty te muszą ponosić adwokaci a także stażyści – jak to ma miejsce w Anglii. Nie można także pominąć ważnej roli ośrodków szkoleniowych, jakie istnieją we Francji, Anglii czy w Niemczech.

Kończąc swój referat adwokat dr Max Josef Allmayer-Beck przypomniał, że dwie grupy osób są żywo zainteresowane szybkimi i skutecznymi rozwiązaniami w dziedzinie szkolenia zawodowego: z jednej strony nasze dzieci przyszli adwokaci – którym musimy dać z siebie wszystko, co jest najlepsze, a z drugiej strony nasi klienci, którym musimy wykazać, że adwokat europejski jest najbardziej predysponowany i przygotowany w dziedzinie poradnictwa prawniczego i skutecznego zastępstwa przed sądami.

W dyskusji głos zabrało wiele osób. Odnotować należało niektóre wypowiedzi a mianowicie:

Prezydent Busse z Deutscher Anwaltvereinu poinformował zebranych, że w Niemczech opracowuje się projekt przepisów dot. wyłącznego kształcenia adwokatów. W Niemczech działa aktualnie ok. 86 000 adwokatów, rokrocznie w ostatnim czasie zgłasza się ok. 11 000 kandydatów do zawodu! Bez pomocy finansowej państwa szkolenie takiej ilości osób byłoby niemożliwe a przecież część z nich nie podejmuje potem pracy w zawodzie.

Dr Horvath z Węgierskiej Izby – a także kilku innych dyskutantów zwróciło uwagę na fakt, że w każdym kraju istnieje poważna ilość adwokatów, którzy nie są zainteresowani obrotem zagranicznym i dlatego w każdym kraju trzeba wprowadzić dwa odrębne szkolenia...

Prezydent Federacji Europ. Izb Adwokackich – Dziekan Dal z Brukseli przedstawił zebranym akcje prowadzone przez Federację z pomocą Rady Europejskiej – a objęte programami GROTIUS i STAGE.

Prezydent Austriackiej Izby dr Hoffmann uznał, że przedstawione koncepcje szkoleniowe zmierzają do integracji europejskich adwokatów i dlatego należy bezwzględnie uporządkować szkolenie europejskich adwokatów.

Prezydent AIJA Feltesse sugerował położenie nacisku na jakość szkolenia, uznanie dyplomów zagranicznych i ożywienie wymiany staży zagranicznych.

Wiceprezydent IBA dr Böhlhoff uznał, że należy popierać umowy partnerskie między zagranicznymi izbami. Jego zdaniem należy ściśle określić zakres ogólnego kształcenia zawodowego.

Dziekan Izby Paryskiej Vatier – wyraził pogląd, że CCBE winna zająć się problemami szkolenia, przy czym w programie tego szkolenia należy mieć na uwadze, że ten przyszły adwokat ma być nowoczesny (avocat moderne) w odróżnieniu od nowoczesnego prawnika. Dla niego nowoczesny adwokat to adwokat europejski o wysokim poziomie zawodowym, który swą wiedzą będzie się wyróżniał w multidyscyplinarnym stowarzyszeniu.

Drugim tematem obrad, omówionym przez adwokata dra Heinza Lobera z Austriackiej Izby Adwokackiej, był temat „Zagranicznych

Doradców Prawniczych” (Foreign Legal Consultants). Nadal panuje kontrowersja na ten temat, była o tym mowa i w Barcelonie i na wspólnym posiedzeniu IBA i CCBE w Wiedniu dnia poprzedniego, tj. 6 lutego br. Referent przedstawił skrótowo swoje tezy dot. FLC powołując się na poprzednie dyskusje, które były zgodne tylko w jednym punkcie: należy kontynuować wymianę poglądów. Referent uważa, że mimo wszystko sukcesem jest przybliżenie stanowisk, jakie pojawiło się głównie w domenie prawa gospodarczego.

Wiceprezydent Anwaltvereinu dr Hellwig uznał, że koncepcje dr. Lobera nie zostały jasno sprecyzowane, nie uwzględnił on faktu, że prawo każdego kraju jest mocno przesiąknięte duchem regionalnym i każdy adwokat nie może nie brać pod uwagę tego elementu. Tymczasem walczy się o jednolity obraz adwokata.

Adwokat szwajcarski, Michael Pfeifer z Bazylei mówił, o dążeniu jego kraju do stworzenia bardziej ujednoczonego i liberalnego systemu zastępstwa prawniczego. Jest to szczególnie trudne z uwagi na to, że Szwajcaria składa się z 26 w miarę niezależnych kantonów, w których są trzy oficjalne języki urzędowe a nadto istnieją poważne odrębności geograficzne i kulturowe. Zdaniem Pfeifera zawód prawnika jest przede wszystkim biznesem i dlatego reforma winna uwzględniać bieżące trendy globalizacyjne. Taka reforma jest w toku – choć postęp jest jeszcze niewielki. Zdaniem Pfeifera – wpływy zagraniczne powodują rozwój wewnętrznych instytucji prawnych, ale równocześnie zauważa się liberalizację, m.in. reklamy, która ograniczała działalność zawodu adwokackiego. Ta liberalizacja ożywiła ruchliwość adwokatów w obrębie wszystkich kantonów – a w efekcie zmieniło się nastawienie szwajcarskich adwokatów do zagranicznych adwokatów, pragnących działać na terenie Szwajcarii. Znamienne jest, wydane ostatnio przez Federalny Sąd, orzeczenie w myśl którego dopuszczenie zagranicznego adwokata do sprawy jego klienta szwajcarskiego nie może być ograniczone, albowiem prawo do stosownej obrony ma pierwszeństwo przed innymi uregulowaniami...

Prezydent The Law Society of England and Wales – Tony Girling głośno chwalił korzyści płynące z powszechnej liberalizacji angielskiego ustroju prawniczego. Jego zdaniem po początkowych oporach niektórych adwokatów angielskich, dzisiaj prawnicy tego Kraju szeroko otwarli swoje podwoje dla zagranicznych adwokatów, albowiem liberalizacja jest niezbędna dla dalszej egzystencji zawodu i wzrostu aktywności przy równoczesnym zastosowaniu zasady wzajemności. Jego zdaniem musimy sobie odpowiedzieć na pytanie czy nie powinniśmy sami zadziałać we własnej sprawie aniżeli być kierowanymi przez decyzje WTO (World Trade Organisation) czy inne, obce nam, organizacje światowe typu GATT czy GATS. Anglia zniosła swe ograni-

czenia dot. reklamy zawodu, której zakaz stosowania był dotąd fundamentalną zasadą i okazało się, że miała ona jedynie aspekt techniczny.

Girling zwrócił uwagę na obawy zagranicznych adwokatów, że będą uważani za niepożądanych w Anglii. Zdaniem Prezesa obawa nie jest uzasadniona albowiem adwokat musi iść drogą obroną przez klienta a wymiana zawodowa między krajowymi i zagranicznymi adwokatami okazała się być wysoce owocna. Dalszy zarzut, że angielscy prawnicy narzucają swój system prawny w kontraktach jest także niesłuszny, gdyż dopiero współpraca zagranicznych adwokatów z angielskimi kolegami może zmienić na lepsze ten dotychczasowy trend. Przyjęcie zagranicznych adwokatów do działalności w Anglii przyczyni się z pewnością do ewolucji tego procesu przemian.

Adwokat Bernard Greer, z dużej amerykańskiej firmy adwokackiej w Atlancie, przyznał, że jego wysiłki w ramach IBA w Budapeszcie jak i ostatnio na Kongresie IBA w Berlinie – nie przyniosły oczekiwanego efektu, a jedynie – jak to już wyżej zasygnalizowano – ustalono, że trzeba kontynuować starania o wytyczne dot. Foreign Legal Consultants. Tego wymaga rosnąca międzynarodowa wymiana gospodarcza i potrzeba ochrony publicznego interesu, prowadzona przez kompetentnych prawników, o uznanym statusie zawodowym i wolnych od wszelkiej dyskryminacji.

Adwokat Greer opracował oświadczenie dla wiedeńskiej Konferencji w którym zaznacza, że fenomen globalizacji jest wynikiem olbrzymiego wzrostu przemieszczania się ludzi, kapitału, dóbr i usług poprzez granice państwowe. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabierają analizy przeprowadzone przez OMC i OECD (Organization for Economic Cooperation and Development). Uzasadniają one rewizję ograniczeń przewidzianych w zawodowych uregulowaniach pod kątem nie tylko ich zasadności w interesie publicznym ale także pod kątem ich kompetencyjnej skuteczności. Ustanowienie zasad regulujących działalność adwokatów zagranicą pozwoli dokonać przeglądu uregulowań zawodowych przez OECD i OMC, co w efekcie wprowadzi pozytywne i konstruktywne przepisy dotyczące międzynarodowej praktyki adwokatów. W każdym razie równocześnie winny być przestrzegane fundamentalne zasady naszego zawodu, a więc jego niezależność, niedopuszczanie do konfliktów interesu, przestrzeganie tajemnicy zawodowej i obowiązek fachowej obsługi. Nadto musi być potwierdzona rola zawodu w wymiarze sprawiedliwości i skuteczne prowadzenie prywatnych spraw. Przyjęcie wytycznych proponowanych przez IBA będzie pozytywnym krokiem w rozwoju innych uregulowań zawodowych, które ułatwią wykonywanie usług prawniczych...

Były Prezydent UIA Dupont-Willemin zauważył, że trudności

w uzgodnieniu wytycznych dla FLC wynikają m.in. z faktu stosowania dwóch różnych systemów prawnych – kontynentalnego i anglosaskiego. Na pewno anglosaski sędzia ma większą samodzielność w ferowaniu wyroków, ale niekiedy wszędzie pojawia się negatywny wpływ pieniądza na orzecznictwo sądowe.

Prezes Karel Čermak z Pragi zwrócił uwagę na fakt, że każdy kraj kształtuje sobie adwokata na miarę potrzeb swego społeczeństwa, dla którego działa. Jego zdaniem przecenia się rolę internetu w naszej działalności zawodowej.

Dyskusję podsumował Prezydent Hoffmann. Uznał on raz jeszcze potrzebę opracowania jednolitych przepisów dla zawodu adwokata europejskiego.

Na zakończenie obrad podziękował wszystkim za uczestnictwo w Konferencji i zaprosił na przyszłoroczne spotkanie w Wiedniu.

Gości zagranicznych przyjął, tradycyjnie już, Kanclerz Austrii oraz austriacki Minister Sprawiedliwości. Wieczorem goście mogli wziąć udział w elitarnym Balu Prawników w Hofburgu.

III. W sobotę 8 lutego br., odbyła się również w Wiedniu konferencja zorganizowana przez Międzynarodową Unię Adwokatów na temat „Relacje adwokat – sędzia”.

Referaty wygłosili Prezydent Angielskiej i Walijskiej Izby Adwokackiej Robert Owen oraz Honorowy Prezes Międzynarodowej Unii Sędziów Günther Woratsch z Wiednia. Uwagi sędziego były bardzo krytyczne wobec sędziów, co spotkało się z żywą reakcją uczestników Konferencji, którzy nie podzielali poglądu Prezesa Woratscha o niedokształceniu zawodowym sędziów i potrzebie ustalenia wcześniejszego wieku emerytalnego sędziów itp.

W drugim temacie dokonano prezentacji metod kształcenia i nominacji sędziów w Kanadzie (przez Sędziego Sądu Najwyższego w Montrealu Anne Marie Trahan), we Francji (przez Prezesa Konferencji Dziekanów Huguette André Coret) i w Szwajcarii (przez Prezesa Sądu w Bernie Ulricha Berta). O roli, prawach i obowiązkach włoskiego sędziego mówił Dziekan Maurizio de Tila z Neapolu. O wzajemnych prawach i obowiązkach sędziego i adwokata mówili dr Hans Jürgen Hellwig, wiceprezydent niemieckiego Anwaltvereinu oraz prof. Gustavo Pansini z Neapolu.

IV. Wiedeńskie spotkanie było w sumie bardzo ciekawe i pozwoliło jego uczestnikom zapoznać się z problemami kształcenia zawodowego rodzącego się adwokata europejskiego, a nadto przybliżyło zagadnienia zagranicznych doradców prawnych na tle mundializacji usług prawniczych i na tle postanowień GATT, GATS, OMC czy OEDC. Polska

nie jest wprowadzie jeszcze w Unii Europejskiej, ale podpisała poprzednio wspomniane Konwencje i dlatego powyższe tematy i dyskusje nad nimi dostarczają nam materiał porównawczy przy ocenie projektu zmiany naszej ustawy o adwokaturze. Udział w konferencji wiedeńskiej – obok przedstawicieli izb adwokackich, Prezydentów europejskich i światowych organizacji adwokackich – podnosi rangę tej Konferencji i stanowi poważny wkład w procesie integracyjnym zawodu w Nowej Europie, w którym to procesie nie może zabraknąć głosu polskiej adwokatury.

Marian Anczyk